

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 597/2018-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 2 T 16/2011 z 3. júla 2013, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu,

vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 1 To 13/2014 z 23. septembra 2014, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a

vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 8/2018 z 23. apríla 2018, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 16/2011 z 3. júla 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 To 13/2014 z 23. septembra 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 8/2018 z 23. apríla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 a 2 písm. b), d) a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) ako dokonaného a v odseku 4 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), d), f) a písm. i) Trestného zákona a § 140 písm. b) Trestného zákona, za čo mu okresný súd uložil trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov a na výkon trestu ho podľa § 48 ods. 3 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia.

Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že ho ako nedôvodné zamietol.

Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 Tdo 37/2015 z 8. októbra 2015 tak, že ho odmietol. Dňa 6. júna 2017 podal sťažovateľ proti napadnutému uzneseniu krajského súdu opätovne dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že najvyšší súd nerozhodol o ním podanej námietke zaujatosti z 1. marca 2018 a že jeho dovolanie nemalo byť odmietnuté. Ďalej tvrdí, že okresný súd rozhodoval v jeho trestnej veci v nezákonnom 4-člennom zložení, a to bez jeho súhlasu na zmenu senátu. Sťažovateľ tiež namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nedostatočne odôvodnené.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že v jeho prípade nebola zachovaná zákonná lehota na prípravu obhajoby, bezdôvodne boli zamietané jeho návrhy na vykonanie dôkazov, neboli preverené výsluchy z prípravného konania a že tieto výsluchy neboli zopakované. Sťažovateľ namieta „rozdielnosť“ trestu uloženému jeho spolupáchateľovi, tiež to, že všeobecné sudy neprihliadli na skutočnosť, že to bol práve sťažovateľ, kto „pustil“ poškodeného. Sťažovateľ ďalej poukazuje na „*nezvyčajnú pružnosť a rýchlosť*“ dovolacieho konania.

Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a napokon napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu jeho v petite sťažnosti označených práv. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, vec mu vrátil na ďalšie konanie a uložil najvyššiemu súdu povinnosť rozhodnúť o jeho dovolaní v inom senáte a nahradil mu trovy právneho zastúpenia. Sťažovateľ zároveň ústavný súd

požiadal o ustanovenia právneho zástupcu pre konanie o jeho sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 331/04, III. ÚS 156/06, II. ÚS 442/2014) ďalej vyplýva, že podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06).

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (rozsudok vo veci Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah

povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený vo svetle okolností prípadu (rozsudok vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29). Aj keď vnútroštátne sudy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené argumenty (rozsudok vo veci Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (rozsudok vo veci Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce [rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku (č. 2) z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84; tiež S.C. IMH Suceava S.R.L. proti Rumunsku z 29. 10. 2013, sťažnosť č. 24935/04), bod 40]. Rozhodnutie vnútroštátneho súdu možno považovať za svojvoľné a také, ktoré narúša spravodlivosť konania, iba v prípade, ak sú v ňom vyjadrené dôvody založené na zjavnej skutkovej alebo právnej chybe vnútroštátneho súdu, dôsledkom čoho došlo k „odopretiu spravodlivosti“ (už citovaný Moreira Ferreira, bod 85; tiež rozsudok vo veci Navalnyy a Ofitserov proti Rusku z 23. 2. 2016, sťažnosti č. 46632/13 a č. 28671/14, bod 119).

Pokiaľ ide o základné právo podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ústavný súd judikoval (I. ÚS 249/2017), že pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový (II. ÚS 893/2014, III. ÚS 459/2017).

II.1 K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľ namieta porušenie svojich v petite sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Z princípu subsidiarity podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Sťažovateľ mal v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) možnosť domáhať sa ochrany svojich práv v rámci konania o odvolaní na krajskom súde, ktorý mal preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Túto možnosť sťažovateľ aj využil, a preto uplatňujúc princípu subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok okresného súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, pretože tieto preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovateľ ďalej namieta porušenie svojich v petite sťažnosti označených práv napadnutým uznesením krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti konštatuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, už boli predmetom ústavnoprávneho prieskumu ústavným súdom, ktorý svojím uznesením č. k. III. ÚS 262/2017-37 z 19. apríla 2017 sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Na základe uvedeného bolo potrebné túto sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

II.3 K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Ústavný súd vzhľadom na už uvedené (časti II. 1 a II. 2) sústredil svoju pozornosť na preskúmanie námietok sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

Sťažovateľ namieta absenciu odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k jeho námietke o nezákonnom zložení senátu okresného súdu, nezachovanie zákonnej lehoty na prípravu hlavného pojednávania a verejných zasadnutí, zamietnutie jeho návrhu na vykonanie dôkazov bez náležitého odôvodnenia, nerešpektovanie jeho žiadosti o opakovanie výsluchu v prípravnom konaní, nevysporiadanie sa s jeho námietkou zaujatosti a „*nezvyčajnú pružnosť a rýchlosť*“ dovolacieho konania.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k námietke nezákonného zloženia senátu okresného súdu uviedol: „[O]bvinený namietal, že v predmetnej trestnej veci rozhodoval senát v nezákonnom zložení a že došlo k zmene

senátu prvostupňového súdu bez jeho súhlasu. K tomu je potrebné uviesť, že opatrením predsedu Okresného súdu Nitra z 25. februára 2011 (č. l. 3002 spisu) bol v zmysle § 246 ods. 1, ods. 2 Tr. por. v predmetnej trestnej veci ustanovený náhradný prísediaci (išlo o všeobecné opatrenie, bez uvedenia mena konkrétneho prísediaceho). Z vyjadrenia predsedníčky senátu Okresného súdu Nitra z 25. septembra 2015 (č. l. 8771-8774 spisu) je zrejmé, že za náhradnú prísediacu bola v tejto trestnej veci určená [REDAKOVANÉ], ktorá sa však dňa 23. mája 2011 vzdala funkcie prísediacej a z tohto dôvodu bol ešte pred začatím hlavného pojednávania určený za náhradného prísediaceho [REDAKOVANÉ], ktorý túto funkciu vykonával od začiatku hlavného pojednávania až do meritórneho rozhodnutia prvostupňového súdu, pričom v priebehu konania na prvostupňovom súde nedošlo k potrebe realizácie postupu podľa § 246 ods. 2 Tr. por. (nahradenie riadneho prísediaceho náhradným prísediacom). Z uvedeného je zrejmé, že v priebehu celého konania na prvostupňovom súde rozhodoval senát v totožnom a zákonnom zložení, nedošlo k zmene senátu a ani k nahradeniu niektorého z prísediacich náhradným prísediacom v zmysle § 246 ods. 2 Tr. por. Len samotná skutočnosť, že mená prísediacich nie sú v každej zápisnici o hlavnom pojednávaní uvádzané v rovnakom poradí, nemôže sama o sebe zakladať nezákonnosť zloženia senátu a tým ani napĺňať dovolací dôvod podľa § 382 písm. b) Tr. por. v predmetnej veci.“

K námietkam nezachovania zákonnej lehoty na prípravu hlavného pojednávania a verejných zasadnutí, zamietnutia návrhu na vykonanie dôkazov bez náležitého odôvodnenia a nerešpektovania sťažovateľovej žiadosti o opakovanie výsluchu v prípravnom konaní najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol: „Vo vzťahu k námietke obvineného týkajúcej sa nezachovania lehoty na prípravu hlavného pojednávania a verejného zasadnutia je potrebné uviesť nasledovné: z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obvinenému bolo predvolanie na hlavné pojednávanie konané v dňoch 25.-28. októbra 2011 doručené dňa 24. októbra 2011 (doručenka na č. l. 3578 spisu), pričom uvedeným postupom nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom, pretože hlavné pojednávanie dňa 25. októbra 2011 bolo prerušené po zistení neprítomnosti obvinených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] za účelom zabezpečenia ich súhlasu s vykonaním hlavného pojednávania v ich neprítomnosti

(č. l. 3630 spisu). K dokazovaniu na tomto hlavnom pojednávaní tak nedošlo, a v prerušenom hlavnom pojednávaní sa pokračovalo dňa 26. októbra 2011. Pred začatím tohto prerušeného hlavného pojednávania zaslal obvinený [REDAKOVANÉ] súdu prostredníctvom faxu svoj súhlas s vykonaním hlavného pojednávania bez jeho prítomnosti (č. l. 3615 spisu). Podľa § 247 ods. 1 druhá veta Tr. por. túto lehotu (lehotu na prípravu hlavného pojednávania, pozn.) možno skrátiť len s ich súhlasom a tiež vtedy, ak obžalovaný odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. Keďže obvinený súhlasil s vykonaním hlavného pojednávania v dňoch 26 - 28. októbra 2011 v jeho neprítomnosti a na hlavnom pojednávaní dňa 25. októbra 2011 sa dokazovanie nevykonávalo, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu. Rovnako tak obvinený [REDAKOVANÉ] listom z 21. novembra 2011 súdu oznámil, že súhlasí aj s vykonaním hlavného pojednávania v dňoch 22.-25. novembra 2011 v jeho neprítomnosti (č. l. 3745 spisu), z čoho s poukazom na už vyššie citované ustanovenie § 247 ods. 1 druhá veta Tr. por. vyplýva, že doručením predvolania na toto hlavné pojednávanie až 21. novembra 2011 (doručenka na č. l. 3727 spisu) taktiež nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom a teda ani k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Pokiaľ ide o obvineným namietané nezachovanie lehoty na prípravu v dovolaní uvedených verejných zasadnutí, k tomu je potrebné uviesť, že predvolanie na verejné zasadnutie dňa 23. marca 2011 bolo obvinenému [REDAKOVANÉ] doručené dňa 2. marca 2011, pričom na tomto verejnom zasadnutí vzal na vedomie aj termín odročeného verejného zasadnutia na 29. apríla 2011 (č. l. 3132 spisu). Predvolanie na verejné zasadnutie Krajského súdu v Nitre dňa 23. septembra 2014 bolo obvinenému doručené krátkou cestou pri jeho výsluchu na Krajskom súde v Nitre dňa 29. júla 2014 (č. l. 7529 spisu). Z uvedených dátumov je zrejmé, že lehota na prípravu verejného zasadnutia v zmysle § 292 ods. 4 Tr. por. bola u obvineného vo všetkých ním uvedených prípadoch jednoznačne dodržaná.

K obvineným namietanému zamietnutiu jeho návrhov na doplnenie dokazovania bez náležitého odôvodnenia možno uviesť, že ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred

meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009).

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že návrhmi obvineného na doplnenie dokazovania sa prvostupňový súd zaoberal, pričom vo svojom rozhodnutí odôvodnil, prečo niektoré jeho návrhy na doplnenie dokazovania odmietol vykonať. Samotné, obvineným namietané (podľa neho) nedostatočné odôvodnenie odmietnutia ním navrhovaných dôkazov, tak s poukazom na vyššie uvedené nemôže úspešne napĺňať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., z dôvodu viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ...

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemôže napĺňať ani obvineným namietané neumožnenie jeho opätovného výsluchu v prípravnom konaní. Z obsahu vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že obvinený [REDACTED] bol v prípravnom konaní vypočutý dňa 2. júla 2008 (č. l. 656-664 spisu), dňa 10. júla 2008 (č. l. 665-671 spisu) a dňa 12. septembra 2008 (č. l. 672-678 spisu); taktiež bol vypočutý aj pred sudcom pre prípravné konanie dňa 7. októbra 2009 v súvislosti s predĺžením lehoty trvania väzby (č. l. 338-340 spisu), dňa 29. marca 2010 v súvislosti s predĺžením lehoty trvania väzby (354-355 spisu) a tiež dňa 11. júna 2010 v súvislosti s jeho žiadosťou o prepustenie z väzby na slobodu. Jeho návrhom na svoju opätovnú výpoveď, predloženým pri preštudovaní vyšetrovacieho

spisu dňa 20. januára 2011 (č. l. 2884 spisu) sa vyšetrovateľ zaoberal, pričom tento návrh dňa 21. januára 2011 odmietol v zmysle § 208 ods. 1 Tr. por., pretože jeho vykonanie nepovažoval za opodstatnené, o čom obvineného, ako aj jeho obhajcov oboznámil listom (č. l. 2886 spisu). Následne mal obvinený [REDAKOVANÉ] možnosť vypovedať na hlavnom pojednávaní dňa 19. júla 2011, avšak obvinený využil svoje právo nevypovedať (č. l. 3405 spisu). Na hlavnom pojednávaní dňa 31. októbra 2012 obhajkyňa obvineného [REDAKOVANÉ] uviedla, že obvinený trvá na tom, že chce vypovedať (č. l. 5664 spisu), na základe čoho bol obvinený vypočutý na hlavnom pojednávaní dňa 14. novembra 2012 (č. l. 5753-5763 spisu). Obvinený tak mal možnosť opakovane vypovedať v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní. Jeho návrhom na opätovný výsluch v prípravnom konaní sa vyšetrovateľ zaoberal, odmietnutie tohto návrhu obvinenému oznámil a odôvodnil a z tohto dôvodu sú námietky obvineného v tejto časti nedôvodné. Dovolací súd k tomu dodáva, že o rozsahu dokazovania rozhoduje podľa potrieb trestného konania a v súlade s jeho zásadami vždy orgán činný v trestnom konaní alebo súd. Ak požiadavke na doplnenie dokazovania taký orgán nevyhoví, pretože ho považuje za nadbytočný alebo zjavne nepotrebný a tým odôvodní jeho nevykonanie nejde o porušenie práva na obhajobu.“

K rozhodovaniu o sťažovateľom vznesenej námietke zaujatosti najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol: „Záverom možno doplniť, že obvinený [REDAKOVANÉ] vznesol podaním zo dňa 1. marca 2018 námietku zaujatosti voči predsedovi senátu najvyššieho súdu JUDr. Petrovi Paludovi, ktorú odôvodnil zaujatosťou predsedu senátu JUDr. Petra Paludu z dôvodu jeho rozhodovania o predchádzajúcom dovolaní obvineného [REDAKOVANÉ], vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Tdo 37/2015. Uvedenú námietku zaujatosti predseda senátu vyhodnotil ako námietku založenú na iných dôvodoch, než na dôvodoch uvedených v § 31 Trestného poriadku a z tohto dôvodu o nej, s poukazom na § 32 ods. 6, veta za bodkočiarkou Trestného poriadku nekonal. Uvedené oznámil obvinenému listom zo 6. marca 2018.“

Z citovaných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že tento sa dostatočne jasným, zrozumiteľným a z ústavnoprávneho pohľadu akceptovateľným spôsobom zaoberal predmetnými

námietkami sťažovateľa. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nemožno hodnotiť ako arbitrárne či svojvoľné. Naopak, sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil právne závery najvyššieho súdu vyjadrené v napadnutom uznesení a obmedzil sa iba na opakovanie svojej argumentácie, ktorú uplatnil pred okresným súdom, krajským súdom a najvyšším súdom (porovnaj II. ÚS 229/2017, III. ÚS 53/2018, IV. ÚS 29/2018).

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu jasne vyplýva aj to, že predmetné uznesenie je ústavnoprávne akceptovateľné aj z pohľadu záruk obsiahnutých v čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože tak, ako to správne uviedol najvyšší súd, iba samotná skutočnosť, že mená prísediacich, nie sú v každej zápisnici o hlavnom pojednávaní uvádzané v rovnakom poradí, nemôže sama osebe zakladať nezákonnosť zloženia senátu. Za ústavnoprávne akceptovateľný považuje ústavný súd aj záver najvyššieho súdu vo vzťahu k ustanoveniu náhradného prísediaceho (k týmto námietkam pozri aj uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 262/2017-37 z 19. apríla 2017). Rovnako nemožno spochybníť ani záver najvyššieho súdu vo vzťahu k námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom, keďže najvyšší súd postupoval v súlade s § 32 ods. 6 Trestného poriadku, o čom sťažovateľ listom zo 6. marca 2018 upovedomil. Najvyšší súd správne poukázal na skutočnosť, že sťažovateľom uvádzaný dôvod zaujatosti v okolnostiach danej veci nespadá pod taxatívne vymedzené dôvody v § 31 Trestného poriadku (porovnaj IV. ÚS 104/2010, III. ÚS 272/2010, I. ÚS 581/2013, I. ÚS 224/2018). Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom nie je povinnosť konajúceho súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vylúčiť z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci sudcu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03, III. ÚS 87/2014). Ako už bolo naznačené, k tomu vo veci sťažovateľa v súlade so zákonom došlo.

V dôsledku všetkých uvedených úvah nemožno v tomto prípade uvažovať ani o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

Pokiaľ sťažovateľ namieta „*nezvyčajnú pružnosť a rýchlosť*“ dovolacieho konania, ústavný súd konštatuje, že dôvodom na jeho možný zásah by v okolnostiach danej veci bola práve opačná situácia, a síce, že o dovolaní podanom sťažovateľom by najvyšší súd rozhodoval neprimerane dlho, resp. so zbytočnými priet'ahmi (pozri čl. 48 ods. 2 ústavy, v zmysle ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov..., a čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...). V prípade, ak najvyšší súd rozhodne o dovolaní sťažovateľa „rýchlo“, nemožno uvažovať o porušení sťažovateľom v petite sťažnosti označených práv podľa ústavy a dohovoru, keďže tieto (a ani žiadne iné) práva neobsahujú právo na „pomalé“ rozhodovanie o ním podanom opravnom prostriedku.

Pokiaľ ide o sťažovateľove námietky týkajúce sa „rozdielnosti“ trestu uloženého jeho spolupáchateľovi a toho, že všeobecné súdy neprihliadli na skutočnosť, že to bol práve sťažovateľ, kto „pustil“ poškodeného, ústavný súd konštatuje, že tieto námietky mohol sťažovateľ uplatniť už v konaní pred okresným súdom a krajským súdom, o to viac v prípade, ak v konaní pred všeobecnými súdmi bol zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Keďže sťažovateľ nevyužil možnosť súdneho prieskumu týchto otázok v konaní pred všeobecnými súdmi, všeobecné súdy nemohli nahradiť jeho procesnú aktivitu svojou vlastnou. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou a nemôže nahrádzať úlohu všeobecných súdov. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 462/2012).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti a z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa vrátane jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. V tomto uznesení konštatované dôvody neprijateľnosti sťažnosti na ďalšie konanie sú totiž vzhľadom na podstatu námietok sťažovateľa takej povahy, že by ich nebolo možné odstrániť ani potom, ako by ústavný súd ustanovil sťažovateľovi kvalifikovaného právneho zástupcu. Ustanovenie právneho zástupcu sťažovateľovi v posudzovanej veci by preto nebolo účelné a ani hospodárne.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018